

В Інституті філології відбулася IV Академічна дискусія "Спадщина Середньовіччя Сходу та Заходу в європейській ідентичності України"

В Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася IV Академічна дискусія "Спадщина Середньовіччя Сходу та Заходу в європейській ідентичності України" у рамках проекту "Українська гуманітаристика: діалог культур між Сходом і Заходом".

Провідні науковці обговорювали вплив на українську ідентичність західної та східної культур. Його координаторами є викладач Інституту філології Галина Усатенко та заступник головного редактора журналу "Всесвіт" Дмитро Дроздовський.

Першим виступив директор Інституту філології Григорій Фокович Семенюк, який наголосив, що пошук власної ідентичності є вирішальним у націєтворчій стратегії кожного народу.

"Ми творчо сприймали й переосмислили, наповнивши власним духовним змістом те, що приходило до нас і з Візантії, і з Європи. Київ почасти сам ставав новатором для середньовічної Європи, зокрема у книжності. Михайло Максимович правомірно наголошував, що середньовічна Європа не знає нічого, що могло б зрівнятися з нашими "Повістю врем'яних літ", "Словом о полку Ігоревім" і "Словами" Кирила Турівського. А Ярослав Мудрий своєю "Руською Правдою" зробив справжній прорив у тогочасній юриспруденції, приголомшивши Європу тим, що відмінив смертну кару", – зазначив він.

Відтак середньовічна Русь самоідентифікувалася в Європі як незалежна держава у політичному, релігійному, культурному, юридичному, духовному вимірах. Водночас, і до Сходу інтерес українців завжди був і залишається великим. Східний світ помітний в українській мові, традиційному вбранні, численних мотивах у літературі та образотворчому мистецтві.

Директор Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України Микола Григорович Жулинський сказав, що для України проблема європейської ідентичності, перш за все, пов'язана з формуванням національної ідентичності: "Без базової основи, без національної ідентичності не можна буде і говорити про європейську ідентичність. Бо культурна інтеграція України у велику Європу неможлива без набуття як духовної, так і національної ідентичності".

У ході дискусії гості перейшли до більш глибокого обговорення складових понять українського світогляду.

"Ми не зовсім вдало приєдналися до візантійської традиції, – висловив власну думку Юрій Чорноморець. – Ми познайомилися з нею, коли великі злети візантійської думки вже лишилися у минулому. В X-XI столітті Візантія орієнтувалася лише на збереження надбань попередніх поколінь і не намагалася їх творчо розвивати. А момент творчого сплеску в чотирнадцятому столітті Русь вже сама прогавила. До впливу Візантії потрібно ставитися осмислено, бачити його обмеженість. І розуміти, що ця обмеженість була викликана не лише нездатністю місцевої культури до сприйняття всієї візантійської спадщини, але і тим, що сама візантійська думка була не здатна до того, щоб надати давньоруській культурі значного творчого імпульсу в теології та філософії".

У другій половині дня захід продовжився в Національному заповіднику "Софія Київська", де виступили наукові співробітники заповіднику Надія Нікітенко та В'ячеслав Корнієнко. Вони розповіли про Софію як втілення культурного багатства візантійської та руської цивілізацій.

Володимир Мукан